

אלוהות אלים אלות

הכנס השנתי השישי של האגודה הישראלית לחקר דתות

בשיתוף

התכנית הבין תחומית למדעי הדתות,

אוניברסיטת תל אביב

יום חמישי, י"ג באייר תשפ"ג, 4 במאי 2023

9:00 – 8:30	התאספות (בניין גילמן, המבואה הצמודה לחדר 496)
10:45 – 9:00	סבב מושבים מקבילים א' (ראו פירוט בעמוד הבא)
11:15 – 10:45	הפסקה
13:00 – 11:15	סבב מושבים מקבילים ב' (ראו פירוט בעמוד הבא)
14:00 – 13:00	הפסקת צהרים
15:45 – 14:00	סבב מושבים מקבילים ג' (ראו פירוט בעמוד הבא)
16:00 – 15:45	הפסקה
17:45 – 16:00	הרצאת מליאה והענקת פרסי ורבלובסקי (בניין גילמן, חדר 496)

ברכות

פרופ' גלי צינמון, דיקנית הפקולטה למדעי הרוח, אוניברסיטת תל אביב
פרופ' נחמה ורבין, ראשת התכנית למדעי הדתות, אוניברסיטת תל אביב

דברי פתיחה – פרופ' איתמר גרינולד, נשיא האגודה הישראלית לחקר דתות

הרצאת מליאה

מצוי ראשון – פרופ' שלמה בידרמן, אוניברסיטת תל אביב

ברכות והענקת הפרסים

עו"ד יהונתן צבי, נציג משפחת ורבלובסקי

ד"ר אירית אורבוך, אוניברסיטת תל אביב, נציגת ועדת הפרס

פירוט המושבים המקבילים

9:00-10:45, סבב מושבים מקבילים א'

א'1: מגדר ואלוהות ביהדות: מימי הביניים עד המאה העשרים ואחת

בניין גילמן, חדר 496

יו"ר: פרופ' גדעון בוהק (אוניברסיטת תל אביב)

- 1) ה'תשובה' כנקבה באלוהות: תפקודיה הנשיים של ה'תשובה' כשיקוף למוטיבציה דרשנית מגוונת בתוך ספרות הזוהר גב' מרב מדינה-קרניאל (אוניברסיטת חיפה)
- 2) אלות ואלים בפנתאון הרבני במאה השמונה עשרה פרופ' מעוז כהנא (אוניברסיטת תל אביב)
- 3) אלים ואלות, אתונה וירושלים בהגותו של הרב אליהו בן אמוזג ד"ר גתית הולצמן (המרכז האקדמי לוינסקי-וינגייט)
- 4) אֲדֹנָי שִׁפְתַי תִּפְתָּח וְפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ; תפיסת והמשגת האלוהות בקרב נשים ישראליות החברות בקהילות רפורמיות ד"ר אלעזר בן לולו (אוניברסיטת אריאל)

א'2: אלוהויות בניאו-פגאניזם, אוקולטיזם וניו אייג'

בניין גילמן, חדר 180

יו"ר: פרופ' מריאנה רוח-מדבר שפירא (המכללה האקדמית צפת ואוניברסיטת חיפה)

- 1) משבר הגבריות ומעמדו של האל המקורן בניאו-פגאניזם הבריטי על רקע האתגר הפמיניסטי בשנות השבעים והשמונים של המאה העשרים ד"ר שי פררו (אוניברסיטת חיפה והאוניברסיטה הפתוחה)
- 2) **The Ontology of Chaos Magick** מר מתיאס ג'אלפים מראשקין (האוניברסיטה העברית)
- 3) בראשית הייתה המילה - עלייתו (ונפילתו) של דמוגורגון מר אורן בן יוסף (אוניברסיטת תל אביב)
- 4) סבתות אבנים קדושות – ייצוגים של קדושה וחוכמה נשית בטקסים 'אינדיאנים' בישראל מר עידן עדות (אונ' חיפה)

א'3: האל במקרא ובמחשבת חז"ל

בניין צימבליסטה, אולם הרצאות

יו"ר: גב' גבי סהר (אוניברסיטת תל אביב)

1) "אלי, אלי, למה שבקתני?" – החיפוש אחר דמותו של האל בעת העתיקה מרן אפק (אוניברסיטת תל אביב)

2) "ובכן לכך הכל יכתירו לאל עורך דין": על האל כשופט, ועל מלאכים כשופטים, סניגורים וקטיגורים במחשבת חז"ל ד"ר ירון זילברשטיין (המכללה האקדמית לחינוך חמדת הדרום)

3) הולדת האל האגאפי מן האל העברי: קוים לדמותו של מפנה ד"ר נדב ש. ברמן (אוניברסיטת בן גוריון בנגב)

11:15-13:00, סבב מושבים מקבילים ב'

ב'1: אלוהיות בהינדואיזם

בניין גילמן, חדר 496

יו"ר: פרופ' איתמר תאודור (המכללה האקדמית צפת)

1) תפיסת אלוהות הירארכית בבהגווד גיטא; גישה פרסונליסטית פרופ' איתמר תאודור (המכללה האקדמית צפת)

2) ימה: אל המוות ההודי – קוים לדמותו והכמיהה לאלמוות פרופ' דניאל רוח (אוניברסיטת תל אביב)

3) קונדליני: אלה, שדה או אנרגיה קדושה? מר דורון פייסיק (אוניברסיטת תל אביב)

4) האם הינדואיזם הוא עבודה זרה – תפיסת האלוהות האסורה ביהדות האשכנזית לאור תפיסת האלוהות המקודשת בהינדואיזם הפוראני מר שמואל בן שלום (אוניברסיטת תל אביב)

ב'2: אלות במקרא

בניין צימבליסטה, אולם הרצאות

יו"ר: ד"ר ביטי רואי (האוניברסיטה העברית ומכון שכטר למדעי היהדות)

1) אלות במקרא פרופ' מאיר בר אילן (אוניברסיטת בר אילן)

2) הַעֲמִיסִים מִנִּי־בֶטֶן הַנְּשָׂאִים מִנִּי־רֶחֶם – האם, הבנים, והאל בישעיה השני (והשלישי) ד"ר גילי קוגלר (אוניברסיטת חיפה)

3) אדמה אדם דם - הדם כסמל עצמתי במאבק בין האל והאלה במקרא ד"ר יעל כץ חנקין (חוקרת עצמאית)

ב'3: אלוהות ודימוייה בנצרות, באסלאם, ובדת הדרוזית

בניין רוזנברג, חדר 001

יו"ר: פרופ' ברברה מאייר (אוניברסיטת תל אביב)

- 1) על הקדושה מריה כאלת אהבה קתולית: דוגמאות מהליטורגיקה המריאנית של המאה ה-19 בצרפת גב' אפרת אורבך (אוניברסיטת בר אילן)
- 2) האלוהות האימננטית הפרטית בתפיסה הסופית הפרסית ד"ר בנימין יעקוביאן (אוניברסיטת לייפציג)
- 3) ייצוגים חזותיים של האל באסלאם באמצעות מחוות יד וגוף (מאות 7 - 15) פרופ' ליבנת הולצמן (אוניברסיטת בר אילן)
- 4) הדימוי האלוהי על פי האמונה הדרוזית ד"ר מנצור רדואן (חוקר עצמאי)

ב'4: אלוהויות המזרח הקרוב – עבר והווה

בניין רוזנברג, חדר 002

יו"ר: פרופ' רון מרגולין (אוניברסיטת תל אביב)

- 1) אילוף הסוררת - האלה אשתר מנינוה באנטוליה החיתית פרופ' אמיר גילן (אוניברסיטת תל אביב)
- 2) התגלמות ישויות אלהיות בחפצי פולחן: המקרא, מסופוטמיה ואירן מר עמרי שרת (האוניברסיטה העברית)
- 3) מפגשים עם אלות בסיפורי מסע משלהי העת העתיקה ד"ר ראובן קיפרווסר (אוניברסיטת בר אילן) ופרופ' סרג' רוזר (האוניברסיטה העברית)
- 4) "וְהִכְנַעְנִי אֶזְ בְּאַרְץ" - אלוהויות מקומיות מבעל ועד אמא אדמה במאה האחרונה פרופ' מריאנה רוח-מדבר שפירא (המכללה האקדמית צפת ואוניברסיטת חיפה) וד"ר אלי אשד (אוניברסיטת בן גוריון בנגב)

ג' 14:00-15:45, סבב מושבים מקבילים ג'

ג'1: מנגנוני הנכחה אלוהית בהינדואיזם בן זמננו: אלות ואלים בעולמם של בני האדם
חדר 496, בניין גילמן

יו"ר: ד"ר אודי הלפרין (אוניברסיטת תל אביב)

1) מדיומים וחפצים נעים: על נוכחות האלים והאלות בהימלאיה המערבית ד"ר אסף שרעבי (המרכז האקדמי פרס)

2) מדוע לנסוע רחוק כל כך? הנכחת אלים ומשכנותיהם מההימלאיה בפריפריות של דלהי גב' מיכל ארליך (אוניברסיטת תל אביב)

3) שקטי בוואראנסי: האלה הגדולה כגורו מר ניסים קקון (אוניברסיטת תל אביב)

4) "ולו רק לשתי שניות..." : קורבנות דם כמנגנוני הנכחה אלוהית במערב ההימלאיה
ההודית ד"ר אודי הלפרין (אוניברסיטת תל אביב)

ג'2: מודלים של אלהות נשית ונשדות בספרות הקבלה

בניין גילמן, חדר 456

יו"ר: ד"ר יעל כץ חנקין (חוקרת עצמאית)

1) קווים לדמותה של אסתר הנסתרת בספרות הזוהר ובכתבי האר"י ד"ר ביטי רואי
(האוניברסיטה העברית ומכון שכטר למדעי היהדות)

2) היבטים של דמוניות וקדושה בדמותה של לילית בזוהר גב' איילת פרנקל (אוניברסיטת
חיפה)

3) "והיה אור הלבנה כאור החמה": פרשנויות חסידיות לדרשת הזוהר על החזון המשיחי
של הארת הנקביות האלוהית ד"ר ליאור זקס שמואלי (אוניברסיטת בר אילן)

4) לילית ותפקידיה בספרות המוסר של ראשית העת החדשה ד"ר יצחק הרשקוביץ
(אוניברסיטת בר אילן)

ג'3: טרנסנדנטיות ואימננטיות בייצוג האלוהות

בניין רוזנברג, חדר 001

יו"ר: פרופ' נחמה ורבין (אוניברסיטת תל אביב)

1) קריסת הייצוג הלשוני של אלוהות טרנסצנדנטית: ויטגנשטיין, "ההרצאה על

האתיקה" פרופ' שלומי מועלם (אוניברסיטת בר-אילן)

2) אימננטיות ואינסופיות באלוהי שפינוזה כביטוי למוגבלות התבונה בשיטתו ד"ר

אברהם מוניץ (המכללה האקדמית צפת)

3) אלוהים בראי תפיסות פנומנולוגיות של אחרות מר אלי פנחס גולן (אוניברסיטת תל

אביב)

4) ייצוג האל באמנות שלוש הדתות המונותאיסטיות ד"ר ענת מוברמן (המכללה למנהל)

הוועדה האקדמית:

גדעון בוחק, איתמר גרינולד, נחמה ורבין, ברברה מאייר, רון מרגולין, ושי פררו.